

Ἀδαμαντίου Κοραΐῃ Ἐπιστολαὶ πρὸς τὸν Σμύρνης πρωτοψάλτην 1838. — Ἀπάνθισμα Ἐπιστολῶν Ἀδαμαντίου Κοραΐῃ, ἐκδιδόντος Ἰακώβου Ρώτα 1839.

Εἰς τὴν πολύτιμον κληρονομίαν τὴν ὁποίαν μᾶς ἀφήκεν ὁ Κοραΐς, εὐρέθη καὶ τις θησαυρὸς γνωστὸς, αὐτοῦ ζῶντος, εἰς ὀλίγους μόνον καὶ ἤδη κατασταθεὶς κτῆμα ἀπροσδόκητον ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους· ὁ θησαυρὸς αὐτὸς εἶν' αἱ ἐπιστολαὶ του. Ἡ ἐπιστολογραφία εἶν' ἔργον δύσκολον· πολλοὶ ἄνδρες πολλὰ γράψαντες ἐκοπίασαν ὄχι ὀλίγον διὰ τὴν γράφωσι σύντομον γραμμάτιον, καὶ ὁ ὄνομαστὸς διὰ τὸ πνεῦμά του Γάλλος δημοσιογράφος Παῦλος Δοδουίκος ἐξέσχιζεν, ὡς λέγουν, δεκαπέντε ἐνίοτε σχέδια πρὶν ἢ κατορθῶσθαι τὴν γράφωσιν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔθεώρει ὡς ἄριστον φιλοκάλου ἀνθρώπου. Ὁ Κοραΐς ὀφείλομεν τὸ ὁμολογῆσωμεν, ἐξῆλθε νικηφόρος σχεδὸν πάντοτε ἀπὸ τὴν δυσκολίαν ταύτην ὡς ἔργον τέχνης· ἡ πρώτη μάλιστα τῶν δύο ἀνωτέρων συλλογῶν εἶναι πολλοῦ λόγου ἀξία καὶ διὰ τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ἐγράφησαν αἱ ἐν αὐτῇ περιεχόμεναι ἐπιστολαὶ, καὶ διὰ τὸ ἀντικείμενον περὶ οὗ πραγματεύονται, καὶ διὰ τὴν γλῶσσαν εἰς ἣν τὸ πραγματεύονται.

Ὁ Κοραΐς περιγράφει εἰς αὐτὰς πρὸς τὸν ἐν Σμύρνη φίλον του πρωτοψάλτην, τὰ πρῶτα βήματα τῆς μεγάλης Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, τῆς ὁποίας ἦτο μάρτυς. Μὲ πόσῃ ἀπλότῃ ἐξηγεῖ εἰς τὸν πολυμαθῆ πρωτοψάλτην τὰ αἰτία τοῦ τεραστίου ἐκεῖνου κινήματος· μὲ πόσῃ συμπάθειαν ὁμιλεῖ περὶ τοῦ ἀτυχοῦς μαὶ καλοκαγάρθου Δοδοβίκου τοῦ ις'. τὸν ὁποῖον παραβάλλει μὲ τὸν μακαρίτην Ἐφέσου Μελέτιον, μὲ πόσῃ εὐγλωττίαν ἐξιστορεῖ τὰ κατὰ τὸν Μιραβὸ τὰς πολυπληθεῖς τῶν Παρισίων στάσεις καὶ τὰς δημαγωγικὰς συνεδριάσεις τῶν Βουλῶν καὶ τὴν κρίσιν τοῦ βασιλέως καὶ τὸ τραγικὸν αὐτοῦ τέλος! Δὲν λησμονεῖ δὲ πώποτε καὶ τὴν πατρίδα·

ψέγει με εἰρωνείαν τὰς παρεκτροπὰς τοῦ τότε κλήρου, ἀγανακτεῖ διὰ τὴν δουλείαν τῆς Ἑλλάδος, καὶ μετ' οὐκ ἐπιεικῆ τῶντι στοργὴν ἀναφέρει τοὺς ἀγῶνας οὓς καταβάλλει διὰ τὰ ἐκδικηθῆ τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καταφορὰν ἀδίκων τινῶν ἀνθρώπων. Ἡ γλῶσσα εἶναι τόσον καλὴ, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη τὴν ἀναγινώσκομεν μετ' εὐχαρίστησιν.

Ἡ δευτέρα συλλογὴ, εἶναι ἐπίσης πολύτιμος ἂν καὶ δὲν ἔγινε μετ' οὐκ ἐπιεικῆ τῶντι στοργὴν ἀναφέρει τοὺς ἀγῶνας οὓς καταβάλλει διὰ τὰ ἐκδικηθῆ τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καταφορὰν ἀδίκων τινῶν ἀνθρώπων. Ἡ γλῶσσα εἶναι τόσον καλὴ, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη τὴν ἀναγινώσκομεν μετ' εὐχαρίστησιν.

Ἡ δευτέρα συλλογὴ, εἶναι ἐπίσης πολύτιμος ἂν καὶ δὲν ἔγινε μετ' οὐκ ἐπιεικῆ τῶντι στοργὴν ἀναφέρει τοὺς ἀγῶνας οὓς καταβάλλει διὰ τὰ ἐκδικηθῆ τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καταφορὰν ἀδίκων τινῶν ἀνθρώπων. Ἡ γλῶσσα εἶναι τόσον καλὴ, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη τὴν ἀναγινώσκομεν μετ' εὐχαρίστησιν.

Ἡ δευτέρα συλλογὴ, εἶναι ἐπίσης πολύτιμος ἂν καὶ δὲν ἔγινε μετ' οὐκ ἐπιεικῆ τῶντι στοργὴν ἀναφέρει τοὺς ἀγῶνας οὓς καταβάλλει διὰ τὰ ἐκδικηθῆ τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καταφορὰν ἀδίκων τινῶν ἀνθρώπων. Ἡ γλῶσσα εἶναι τόσον καλὴ, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη τὴν ἀναγινώσκομεν μετ' εὐχαρίστησιν.

Ἡ δευτέρα συλλογὴ, εἶναι ἐπίσης πολύτιμος ἂν καὶ δὲν ἔγινε μετ' οὐκ ἐπιεικῆ τῶντι στοργὴν ἀναφέρει τοὺς ἀγῶνας οὓς καταβάλλει διὰ τὰ ἐκδικηθῆ τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καταφορὰν ἀδίκων τινῶν ἀνθρώπων. Ἡ γλῶσσα εἶναι τόσον καλὴ, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη τὴν ἀναγινώσκομεν μετ' εὐχαρίστησιν.

Ἡ δευτέρα συλλογὴ, εἶναι ἐπίσης πολύτιμος ἂν καὶ δὲν ἔγινε μετ' οὐκ ἐπιεικῆ τῶντι στοργὴν ἀναφέρει τοὺς ἀγῶνας οὓς καταβάλλει διὰ τὰ ἐκδικηθῆ τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καταφορὰν ἀδίκων τινῶν ἀνθρώπων. Ἡ γλῶσσα εἶναι τόσον καλὴ, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη τὴν ἀναγινώσκομεν μετ' εὐχαρίστησιν.

Ἡ δευτέρα συλλογὴ, εἶναι ἐπίσης πολύτιμος ἂν καὶ δὲν ἔγινε μετ' οὐκ ἐπιεικῆ τῶντι στοργὴν ἀναφέρει τοὺς ἀγῶνας οὓς καταβάλλει διὰ τὰ ἐκδικηθῆ τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καταφορὰν ἀδίκων τινῶν ἀνθρώπων. Ἡ γλῶσσα εἶναι τόσον καλὴ, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη τὴν ἀναγινώσκομεν μετ' εὐχαρίστησιν.

Ἡ δευτέρα συλλογὴ, εἶναι ἐπίσης πολύτιμος ἂν καὶ δὲν ἔγινε μετ' οὐκ ἐπιεικῆ τῶντι στοργὴν ἀναφέρει τοὺς ἀγῶνας οὓς καταβάλλει διὰ τὰ ἐκδικηθῆ τὴν κατὰ τῆς Ἑλλάδος καταφορὰν ἀδίκων τινῶν ἀνθρώπων. Ἡ γλῶσσα εἶναι τόσον καλὴ, ὥστε καὶ σήμερον ἀκόμη τὴν ἀναγινώσκομεν μετ' εὐχαρίστησιν.